

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK

NIET BEKOSTIGDE INSTELLING VOOR PRIMAIR ONDERWIJS

DE VRIJE RUIMTE SCHEVENINGEN

School/vestiging: de Vrije Ruimte

Plaats: Scheveningen

BRIN-nummer: 30AB

Datum uitvoering onderzoek: 23 maart 2009

Datum vaststelling rapport: 4 juni 2009

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING

2 OORDELEN

3 CONCLUSIE

BIJLAGE

1 INLEIDING

Dit rapport van de Inspectie van het Onderwijs bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op De Vrije Ruimte te Scheveningen. Basisschool De Vrije Ruimte is een B3-school: een particuliere school die de status heeft van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, onder 3 van de Leerplichtwet 1969'. Het onderzoek waarover de inspectie rapporteert, vond plaats op 23 maart 2009.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de aspecten van kwaliteit die zijn vastgelegd in de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT). In het Toezichtkader niet bekostigd primair onderwijs 2008 is uitgewerkt om welke aspecten dit bij een B3-school gaat en op welke wijze het onderzoek door de inspectie vorm en inhoud krijgt. Het toezichtkader niet bekostigd primair onderwijs 2008 bevat de voor het primair onderwijs vastgestelde minimumnormen, maar gaat daar niet bovenuit.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs met behulp van een beperkte set onderzoeksvragen die ruimte laat voor de wijze waarop de school het onderwijs inricht en tegelijkertijd leidt tot een oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De onderzoeksvragen sluiten nauw aan bij de kwaliteitsaspecten uit de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), maar zijn tegelijkertijd zo geformuleerd dat ze niet ingrijpen in de vrijheid van de B3-scholen om zelf de wijze van aanbieden, organisatie en inrichting van het onderwijs te bepalen. Daarnaast geven de onderzoeksvragen antwoord op de vraag of de school met de wijze waarop zij haar onderwijs inricht voldoende tegemoet komt aan de criteria die de Leerplichtwet 1969 stelt aan een niet uit de openbare kas bekostigde B3-school waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen in de leeftijdsgroep van het basisonderwijs. De beoordeling van de kwaliteitsaspecten vindt derhalve plaats met behulp van onderzoeksvragen die op de eisen die volgens de WOT en Wet op het primair onderwijs (WPO) van toepassing zijn alsmede op de eisen van 'overeenkomstige inrichting' die volgens de Leerplichtwet 1969 aan B3-scholen van toepassing zijn.

Kwaliteitstoezicht en nalevingstoezicht gaan dan ook 'hand in hand', zodat de inspectie naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek tevens kan vaststellen of De Vrije Ruimte nog steeds voldoet aan de criteria uit de leerplichtwet. Het verschil tussen nalevingstoezicht en kwaliteitstoezicht treedt aan het licht als de inspectie heeft vastgesteld dat een B3-school niet voldoet aan de norm. Als dat een norm is die niet samenvalt met een specifiek wettelijk voorschrift dan is er uitsluitend sprake van kwaliteitstoezicht; is dat echter een norm die wel daarmee samenvalt dan is er tevens sprake van nalevingstoezicht.

De onderzoeksvragen die de inspectie hanteert zijn als volgt geformuleerd:

1. Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?
2. Krijgen de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken?
- 3/4 Leidt het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is?
5. Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?
6. Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?

7. Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?
8. Liggen de resultaten van de leerlingen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht?
9. Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen is per kwaliteitsaspect een subvraag of een aantal subvragen geformuleerd. Het overzicht van de onderzoeksvragen en de onderliggende subvragen, alsmede het antwoord van de inspectie daarop vindt u in de bijlage bij dit verslag.

Opbouw van dit rapport

Paragraaf 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoeksvragen, alsmede de onderbouwing daarvan. In paragraaf 3 trekt de inspectie haar conclusies op basis van de bevindingen uit deze paragraaf. Bijlage 1 brengt de uitkomsten van het onderzoek bij De Vrije Ruimte inzichtelijk in beeld.

Onderzoeksmethode

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn dan wel naderhand zijn toegestuurd.
- Schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - in de groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van onderwijsactiviteiten;
 - gesprekken met de leraren en het bestuur zijn gevoerd.

2 OORDELEN

In dit hoofdstuk van deze rapportage van De Vrije Ruimte geeft de inspectie op alle onderzoeksvragen een concluderend antwoord, gevolgd door een korte toelichting.

2.1 Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voldoende voor op het vervolgonderwijs.

Toelichting:

De school besteedt in voldoende mate aandacht aan de basisvaardigheden. De school hanteert een aantal methoden voor de basisvaardigheden en voor de wereldoriënterende vakken. Er is voor het overige sprake van een breed en rijk geschakeerd leerstofaanbod op de in de WPO genoemde leer- en vormingsgebieden, waaronder de kunstzinnige en culturele vorming. Een vakdocent verzorgt de lessen bewegingsonderwijs. De leerbronnen en interactievormen dragen voldoende bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap.

2.2 De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

Toelichting:

De school hanteert als uitgangspunt dat leerlingen binnen acht leerjaren de kerndoelen bereiken. Als onlangs gestarte school heeft De Vrije Ruimte echter wel te maken met enkele zij-instromende leerlingen met een didactische achterstand, hetgeen mogelijk zal leiden tot een iets langere verblijfsduur voor deze leerlingen. Leerlingen krijgen voldoende tijd om die inzichten te verwerven die noodzakelijk zijn om op een bij hen passend niveau in het voortgezet onderwijs te functioneren. De school houdt zich aan de gemeentelijk vastgestelde vakantieperiodes.

2.3/2.4 Het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat leidt tot een veilige en motiverende schoolomgeving.

Toelichting:

De leraren zorgen voor een veilige en stimulerende leeromgeving, waarin op een respectvolle wijze met leerlingen wordt omgegaan. Leerlingen worden gestimuleerd elkaar ook respectvol te bejegenen. De overlegstructuur en interactievormen maken dat leraren aandacht schenken aan sociale competenties en vaardigheden. Wekelijks is er bijvoorbeeld een schoolkring die door een van de leerlingen wordt voorgezeten en waarin op sociocratische wijze besluiten worden genomen. Leraren en begeleiders dragen door de structurering van de leerbronnen en inrichting van de lokalen zorg voor een stimulerende en uitdagende leeromgeving.

2.5 Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.

Toelichting:

Het onderwijs is op De Vrije Ruimte ingericht op basis van de behoeften van het individuele kind. Dat betekent dat er in voldoende mate sprake is van afstemming. Dit blijkt uit zowel leerlingenwerk als uit de activiteiten- en voortgangsregistratie.

Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven.

2.6 De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt voldoende gevolgd.

Toelichting:

De school gebruikt verschillende instrumenten om zicht te krijgen op de ontwikkelingsvoortgang van de leerlingen. De leerlingen verzamelen hun werk in een opdrachtenmap. Er zijn regelmatig portfoliogesprekken, waarbij wordt vastgesteld wat van het werk in een afzonderlijke portfoliomap wordt bewaard, zodat de voortgang zichtbaar is. Van het portfoliogesprek wordt een kort verslag gemaakt en daarbij worden tevens voor de leerling belangrijke ontwikkelingsmomenten in foto's vastgelegd. Begeleiders maken daarnaast week- en maandverslagen van activiteiten en werkzaamheden van leerlingen. De school is begonnen met deze informatie op te slaan in een digitaal volg- en coachingsysteem, waarbij tevens een koppeling met de kerndoelen wordt aangebracht. De aanduiding van het bereikte niveau is nog globaal en kan meer specifiek worden gemaakt.

2.7 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.

Toelichting:

De school hanteert een uitvoerige intakeprocedure. Het opvragen van gegevens van aanleverende scholen gebeurt, maar De Vrije Ruimte kan hier nog meer werk van maken als de aanleverende school in gebreke blijft. In de portfoliogesprekken en besprekingen over de leerlingen signaleert de school welke zorg leerlingen nodig hebben. De school hanteert een format waarin de extra hulp wordt weergegeven. Ouders worden hierbij betrokken, alsmede bij de uitvoering van de begeleiding. Indien nodig maakt de school gebruik van externe deskundigen. De school heeft twee leerlingen die zijn geïndiceerd voor een expertisecentrum. Vanuit het expertisecentrum vindt voor één leerling ambulante begeleiding plaats door middel van regelmatige (tweemaandelijks) gesprekken. Bij de andere leerling zijn er contacten met het expertisecentrum geweest.

2.8 De resultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.

Toelichting:

De school kan aan de hand van de portfolio's en leerlingenwerk, alsmede met behulp van de vorderingenregistratie aantonen dat de leerlingen in voldoende mate vooruitgaan. Enkele leerlingen die zijwaarts zijn ingestroomd en met achterstand binnenkwamen hebben nog een leerachterstand. Er zijn nog geen leerlingen uitgestroomd naar het voortgezet onderwijs.

2.9 De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

Toelichting:

De school beschikt over een schoolgids en een schoolplan. In dit laatstgenoemde document is aangegeven op welke wijze de school aandacht besteedt aan opgroeien in de pluriforme samenleving.

De school legt in de ouderkring en in oudergesprekken verantwoording af over de kwaliteit.

De bevoegdheden van de leraren, voor zover zij onderwijs geven aan leerlingen in de basisschoolleeftijd, komen overeen met die van leraren van een uit de openbare kas bekostigde school. Van alle leraren en vaste begeleiders is een verklaring omtrent het gedrag aanwezig dan wel in aanvraag.

3 CONCLUSIES

De Inspectie van het Onderwijs is van oordeel dat de kwaliteit van het onderwijs op De Vrije Ruimte ten volle voldoet aan de voor het primair onderwijs vastgestelde minimumnormen. Het antwoord op alle onderzoeksvragen is positief.

BIJLAGE 1:

Overzicht uitkomsten kwaliteitsonderzoek De Vrije Ruimte te Scheveningen

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

Onderzoeksvraag 1	ja	nee
Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs.	●	
Deelaspecten:		
1.1 De leerinhouden Nederlandse taal zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.2 De leerinhouden rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.3 De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling.	●	
1.4 De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen.	●	
1.5 De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.	●	
Onderzoeksvraag 2	ja	nee
De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	●	
Deelaspecten:		
2.1 De leerlingen doorlopen de school in beginsel binnen een periode van acht jaar.	●	
2.2 De school realiseert voldoende onderwijstijd.	●	
Onderzoeksvraag 3/4	ja	nee
Het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.	●	
Deelaspecten:		
3.1/4.1 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.	●	
3.2/4.2 De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan.	●	
3.3/4.3 De leraren/ de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.	●	
Onderzoeksvraag 5	ja	nee
Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.	●	
Deelaspecten:		
5.1 De leraren stemmen het didactisch handelen af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.	●	
5.2 Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven.	●	
Onderzoeksvraag 6	ja	nee
De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt gevolgd.	●	
Onderzoeksvraag 7	ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.	●	
Deelaspecten:		
7.1 De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.	●	
7.2 De school bepaalt de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben.	●	
7.3 De school voert de zorg daadwerkelijk uit.	●	
Onderzoeksvraag 8	ja	nee
De resultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.	●	

Onderzoeksvraag 9	ja	nee
De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.	●	
Deelaspecten:		
9.1 De school verantwoordt zich over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.	●	
9.2 Er is een schoolplan waarin is vastgelegd hoe die verantwoording in zijn werk gaat.	●	
9.3 Het schoolplan geeft een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving.	●	
9.4 De school zorgt ervoor dat de leraren bevoegd zijn en over een verklaring omtrent het gedrag beschikken.	●	